

Panika na trhu

Výhrůžka amerického prezidenta, že zvýší cla na dovoz čínského zboží, srazila světové burzy.

TRHY & SVĚTOVÁ EKONOMIKA
STR. 6

PRÁVĚ V PRODEJI

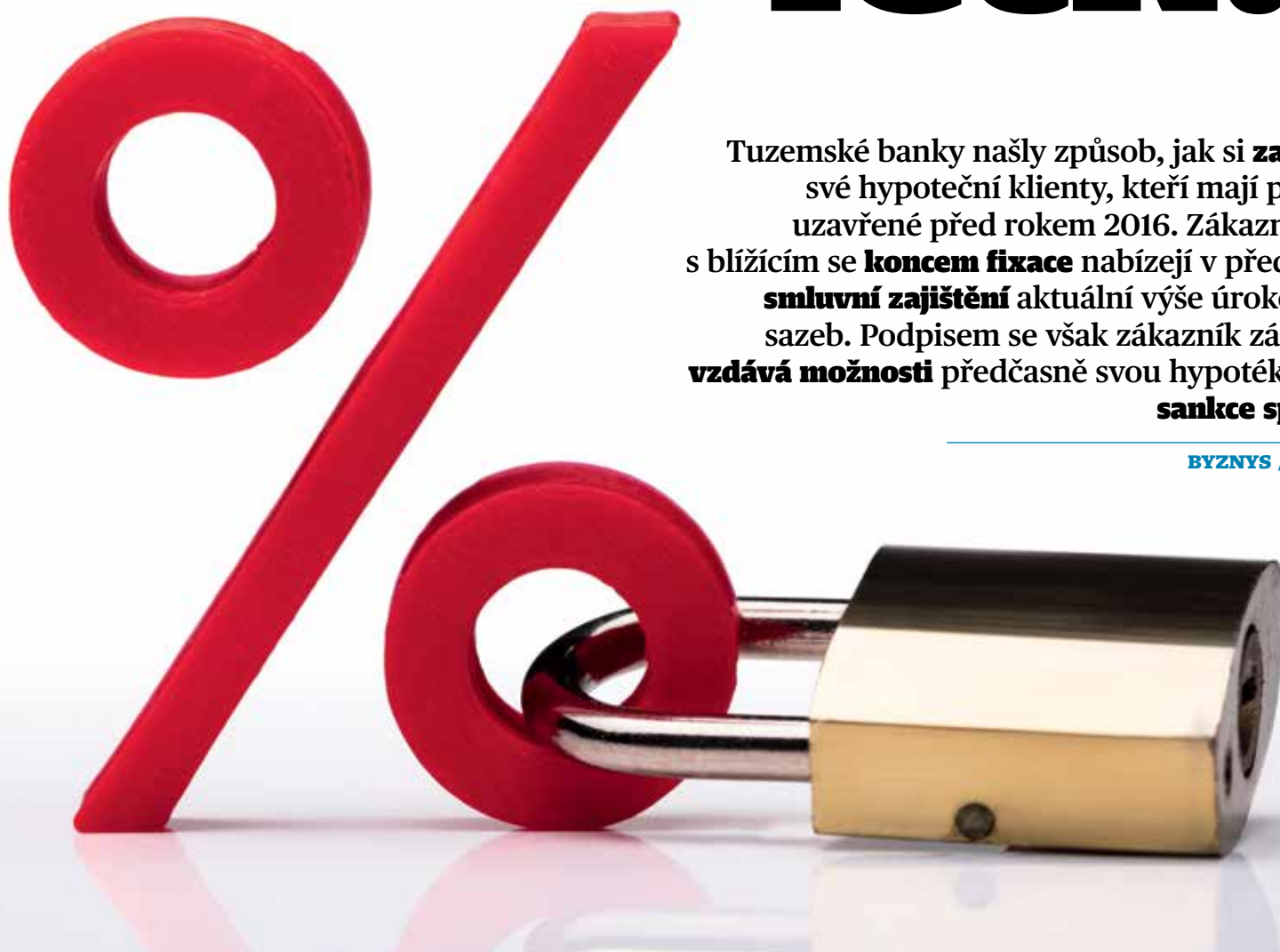
KOMENTÁŘ: TRUMPOVA STRAŠIDELNÁ VÁŠEŇ / STR. 10

● CZK/EUR • 25,715 / 0,000 Kč ● CZK/USD • 22,962 / +0,093 Kč ● PX • 1064,71 / -1,38 % ● BITCOIN • 5643,00 \$ / -1,16 % ● ZLATO • 1279,85 \$ / -0,04 %

Hypoteční léčka

Tuzemské banky našly způsob, jak si **zavázat** své hypoteční klienty, kteří mají půjčky uzavřené před rokem 2016. Zákazníkům s blížícím se **koncem fixace** nabízejí v předstihu **smluvní zajištění** aktuální výše úrokových sazeb. Podpisem se však zákazník zároveň **vzdává možnosti** předčasně svou hypotéku **bez sankce splatit**.

BYZNYS / STR. 4

9 771803 454307
1 9840

Zápisník
Michala **TOMEŠE**

Autem, lodí, letadlem?

Světlem letecké dopravy otřásla nedělní nehoda na moskevském letišti. Kromě lidského rozměru má neštěstí i ekonomickou stránku. Ruskému výrobcí letadel Suchoj, z jehož továrny pochází havarovaný superjet, se totiž dlouhodobě nedaří prosadit na západních trzích. Jediný evropský klient se letadel nedávno zbavil kvůli problémovým motorům, další dopravci raději volí konkurenci. Pro kdysi úchvatný ruský letecký průmysl je to další těžká rána.

V bolestech jsou také české prodejce osobních aut, které meziročně klesly o desetinu na 82 tisíc vozů. Úspěch slavily především levnější automobily, naopak od nákupu vozů upustily české firmy. Další náznak opatrnosti před krizí?

Úsměv na tváři by alespoň mohl vykouzlit návrh pražských radních. Chtějí zrealizovat myšlenku takzvaných vodních tramvají. Ty by na rozdíl od přívozu neplyuly napříč Vltavou od břehu ke břehu, ale v podélném směru. Pirátské vedení magistrátu by mohlo myšlenku zkombinovat s volební kampaní a vyslat na řeku plachetnice.

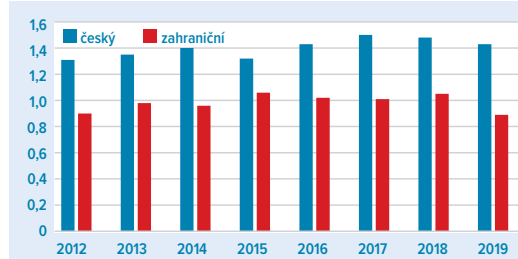
Číslo dne

78

tisíc korun byl loni průměrný plat lékařů. Za pět let tato částka stoupla o 32 procent.

Graf dne

Původ základního kapitálu tuzemských firem (v bilionech korun)

pramen analýza Bisnode

POCTA LEONARDOVI

Foto: čtk

V NOVĚ ZREKONSTRUOVANÝCH prostorách českobudějovického výstavního prostoru Solnice začala interaktivní výstava Leonardo, připravená k pětistému výročí úmrtí renesančního umělce Leonarda da Vinci. Expozice, ve které si lze například hrát s digitálním obrazem slavné Mony Lisy, bude přístupná do 8. září.

Řešení dětských dluhů má rizika

NGUYEN Thuong Ly

Peněžité dluhy dětí do patnácti let by měly automaticky přecházet na rodiče nebo opatrovatele. To je hlavní smysl novely občanského zákoníku, kterou schválila vláda. Návrh, který připravili poslanci z hnutí ANO, ČSSD, opozičních Pirátů a lidovců, nyní zamíří do sněmovny. Kritici ale varují, že zákon je nespravedlivý a je možné jej ze strany dětí zneužít.

„Za nezletilé děti jsou odpovědní jejich rodiče a není spravedlivé kvůli liknavosti rodičů, kteří by měli problémy svých dětí řešit a nedělají to, aby si děti nesly do dospělého života takovou zátěž,“ uvedl premiér Andrej Babiš (ANO). „Je to dobrá zpráva pro tři a půl tisíce dětských dlužníků,“ kvitovala rozhodnutí kabinetu ministryně práce a sociálních věcí Jana Maláčová (ČSSD).

Opatření, které má podle předkladatelů vyřešit problém tisíců dětí a mladých dospělých v exekuci, se ale nezamlouvá odborníkům z oblasti práva. Děti mají dluhy

a exekuce kvůli nezaplaceným pokutám na jízděném, telefonních službách, nezaplacených poplatcích za odpad, ale i za vlastní protiprávní jednání, kdy někomu způsobí škodu.

„S takto obecně koncipovaným automatickým přechodem všech

Návrh může vést k neodpovědnému chování na straně nezletilého, varoval rezort spravedlnosti v připomínkovém řízení.

dluhů na rodiče nesouhlasím. Podle mě jde o příliš extenzivní zásah do celé oblasti civilního práva,“ říká advokátka Alena Vlachová z kanceláře Vepřek Caska Vlachová, která se právní pomoci zadluženým dětem aktivně věnuje. Nejlepším řešením by podle Vla-

chové bylo, kdyby dluhy přecházely na rodiče pouze v případě prokázání, že opravdu zanedbali péči nebo vyživovací povinnosti vůči svým dětem.

Proti navrženým opatřením se postavily i ministerstva spravedlnosti a školství, podle kterých může mít návrh v praxi řadu nechtěných vedlejších důsledků. „Návrh může vést k neodpovědnému chování na straně nezletilého,“ uvedl rezort spravedlnosti v připomínkách. Mladiství tak mohou například nakupovat drahé věci či služby na internetu s vědomím, že všechny dluhy za ně ponese zákonný zástupce, pěstoun, jiný opatrovník, nebo dokonce v některých případech stát.

„V mnoha případech nemohou pěstouni nebo jiní opatrovatelé jednat jménem dítěte, jelikož jejich zákonným zástupcem zůstává rodič, a přesto by podle návrhu měly být tyto osoby zatížené dluhem, který by jinak tížil samotné dítě,“ kritizovalo návrh ministerstvo školství. Maláčová k výtkám uvedla, že se bude muset problém ve sněmovně řešit komplexně.

Boj za kvalitu zboží je kalkul ANO, míní opozice

Ministr průmyslu a obchodu Karel Havlíček (ANO) chce zakázat dvojitou kvalitu nejen u potravin, ale u veškerého zboží. Řekl to po jednání se zástupci obchodních řetězců. Chystanou novelu zákona hodlá připojit k předloze mistra zemědělství Miroslava Tomana (ČSSD), podle níž má být prodej rozdílné kvality, avšak stejně zabalených potravin pokutován 50 miliony korun.

Měli s tím přijít dříve

Za nápad zasazovat se o kvalitu potravin nebo drogistického zboží to ale premiér Andrej Babiš (ANO) schytává od opozičních politiků. I když je podle

nich dobře, že se vláda začala tomuto problému věnovat, považují to za kalkul před blížícími se volbami do Evropského parlamentu.

„Náhlý předvolební boj premiéra Babiše proti špatné kvalitě potravin je výsměch

Nová legislativa nedopadne na výrobce, pocítí ji hlavně maloobchodníci na venkově, říká zástupce spotřebních družstev Pavel Březina.

občanům. Pokud mu opravdu záleží na tom, co jí, ať začne u sebe, tedy u své bývalé firmy,“ napsal šéf ODS Petr Fiala na Facebooku. Odkázal na řetězec Globus, který pře-

stal odebírat špekáčky s malým podílem masa od značky Krahulík z koncernu Agrofert spadajícího do Babišova svě-řenského fondu.

Předseda TOP 09 Jiří Pospíšil míní, že ze strany premiéra jde o vypočítavost a předvoleb-

ní vějičku. Připomněl, že při hlasování o zákazu dvojitě kvality potravin v Bruselu nebyla eurokomisařka Věra Jourová (ANO) dostatečně tvrdá. To si myslí i europoslanec za ČSSD

Pavel Poc. „Paní Jourová v této otázce strašně selhala, byť se to nyní snaží vysvětlovat,“ řekl. Podle šéfa socialistů Jana Hamáčka otevřela téma v EU europoslanek Olga Sehnalová (ČSSD). „Za nás mluví činy, europoslanci ANO prosadili jen měkká opatření,“ prohlásil.

Výrobce to nepostihne

Předseda Svazu českých a moravských spotřebních družstev Pavel Březina se navíc obává, že nová legislativa nedopadne na výrobce takového zboží. „Pocítí ji hlavně maloobchodníci na venkově,“ míní.

Pavel OTTO

Krátce

Lidská práva dostala na starost Válková

Poslanekyně a exministrnyne spravedlnosti Helena Válková (ANO) je novou vládní zmocněnkyní pro lidská práva. Jmenovala ji vláda. Ve funkci nahradí Martinu Štěpánkovou, která ke konci března z pozice odešla. Válková řekla, že ve sněmovně zůstane.

Počet nenávistných trestných činů stoupá

Od ledna do března evidovala policie 55 nenávistně motivovaných trestných činů, o šest více než loni. Nejčastěji šlo o podporu a propagaci hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka. Vyplývá to ze zprávy o projevech extremismu za první čtvrtletí. /čtk/

*Právě
v prodeji*

- 9 kroků k vlastnímu podniku
- Radek Kašpárek: Kuchaře si umím vytrénovat
- Rady od úspěšných majitelů

**VŠE
O GASTRO
BYZNYSU
NA E15.CZ**

**Kupujte i na
www.ikiosek.cz**

Banky si zavazují své hypoteční klienty

Jaroslav BUKOVSKÝ

Finanční domy našly způsob, jak si pojišťit hypoteční klienty, kteří mají půjčky uzavřené před rokem 2016. Těm, jimž se blíží konec úrokové fixace, nabízejí v předstihu smluvní zajištění aktuální výše úrokových sazeb.

Podpisem se však klient vzdává možnosti svou hypotéku předčasně bez sankce splatit. Tu by získal, pokud by smlouva došla do konce termínu sjednané fixace. Nová smlouva by totiž automaticky přebrala nové podmínky hypotečních úvěrů platné po roce 2016 v souvislosti s novým

zákonem o spotřebitelském úvěru, tedy také bezplatně umoření části hypotéky.

Záludný dodatek

„Podle smlouvy o úvěru může klient provést předčasnou splátku úvěru, částečnou nebo úplnou, vždy k datu ukončení platnosti úrokové sazby bez sankcí vyjma případů zajištění úrokové sazby s předstihem, kdy v uzavíracím dodatku tuto výhodu ztrácí,“ uvádí například hypoteční metodika Komerční banky, kterou má deník E15 k dispozici. Jsou to interní postupy pro poskytování úvěrů dostupné primárně zaměstnancům bank.

”

Banky nabídkou fixace sazeb předejdou tomu, že klientům skončením fixace automaticky začnou platit mírnější podmínky pro předčasné splácení.

Zafixování sazeb spojené s obdobným dodatkem ale nabízejí i další tuzemské banky, podle zdrojů deníku E15 přinejmenším Česká spořitelna a ČSOB.

Klient nemusí trazit

„Tato praxe se skutečně děje. Banka nabídne klientovi lepší cenu, ale chce za to závazek. Neznamená to ale, že nabídka musí být pro klienta nutně nevýhodná,“ uvádí analytička poradenské společnosti Partners Lucie Drásalová.

Banky tak nabídkou fixace sazeb v předstihu předejdou tomu, že klientům skončením fixace automaticky začnou platit mírnější pod-

mínky pro předčasné splácení dané novým zákonem o spotřebitelském úvěru. Ten začal pro nové smlouvy platit od roku 2016.

Až pětiprocentní sankce

„Banky příliš možností k uvážení klientů nemají a musejí se snažit především nabídkou lepších služeb či sazeb,“ dodává analytik poradenské společnosti Fincentrum Josef Rajdl. Poplatky za předčasné splácení hypotéky uzavřené před rokem

2016 s sebou nesly často i pětiprocentní sankci ze splácené částky, a to někdy i za každý rok dělicí klienta od plánovaného konce fixace.

ČNB navíc od března stanovila, že banky v rámci předčasného splácení hypotéky mohou klientům účtovat jen část dřívějších poplatků. Mimo jiné tak například nemohou klientům jako dříve účtovat mnohatisícové provize vyplacené zprostředkovatelům půjček.

Šéf ŘSD odmítá cenu jako hlavní kritérium

Stavební firmy, které plní zakázky pro Ředitelství silnic a dálnic, vítají změnu, kterou u výběrových řízení razí nový šéf státní organizace Pavol Kováčik. Cena už podle něho nemá být hlavním kritériem při rozhodování o vítězi veřejných zakázek. Změna by podle stavebníků zrychlila a zkvalitnila stavbu dopravních komunikací v Česku.

Valná většina tendrů v rámci ŘSD se podřizuje jedinému zásadnímu kritériu, a to nejnižší ceně nabízené zhotovitelem. Vítěze tendru pak jednoznačně určuje tato cena. Tato praxe se stávala velice častým terčem kritiky, neboť vítězná nabídka bývala nezřídka účelově podhodnocená a ve výsledku se výrazně prodražila.

„Prvek jediného kritéria nejnižší ceny může upozadovat jiné výhody, například

”

Změna kritérií výběrových řízení by podle stavebníků zrychlila a zkvalitnila stavbu dopravních komunikací v Česku.

reálnou lhůtu stavby. Jedním z mých řešení bude neklást cenu jako první a jediné kritérium. Je to trend v Evropě,“ uvedl v rozhovoru pro deník E15 Kováčik. „Vyspělé země už před několika lety začaly opouštět kritérium nejnižší ceny jako nevýhodné, které ne vždy přináší nejlepší hodnotu,“ dodal.

„Dlouhodobě nejsme zastánci soutěžení na nejnižší cenu, a proto záměr nového ředitele Ředitelství silnic a dálnic vítáme. To, co stát za nejnižší cenu dostane, často není to, co by si představoval, a mnohdy to ani není levné, jak můžeme sledovat na rekonstrukci úseku D1 u Humpolce,“ uvedl mluvčí Metrostavu Vojta Kostiha.

Pokud si člověk nebo soukromá firma vybírají dodavatele pro vlastní potřebu, zohledňují kromě ceny i řadu dalších faktorů, jako jsou reference, kvalita, doba dodání, šetrnost k životnímu prostředí nebo záruka. „Stejně tak by podle nás měl postupovat i stát. Pokud ústup od soutěží pouze na nejnižší cenu skutečně nastane, budeme velmi rádi,“ doplnil Kostiha.

Michal NOSEK

DVĚ TŘETINY NA EXPORT

Foto: čtk

PLZEŇSKÁ ŠKODA JS, dříve Jaderné strojírenství, vykázala loni hrubý zisk 235 milionů korun při tržbách 4,1 miliardy korun. Zisk meziročně poklesl o 27 procent a tržby o 13 procent. Firma přitom dlouhodobě vykazuje výsledky obdobné loňským, hospodaření za rok 2017 bylo mimořádné. V podniku, který si udržel 1100 zaměstnanců, připadlo na vývoz 68 procent produkce.

NETRADIČNĚ. Základem burgeru nemusí být jen tradiční mleté maso, vegetariáni si pochvalují burgery vyrobené třeba ze sóji a zeleniny. Jednu variantu začal na český trh dodávat Nestlé.

Vstup na český trh bezmasých jídel stál Nestlé 700 milionů

Bezmasé pokrmy značky Garden Gourmet dosud mířily z továrny v Krupce v Ústeckém kraji výhradně na západní trhy. Švýcarský potravinářský gigant Nestlé se však rozhodl, že patří i na český trh, kde jich chce prodávat půl milionu kusů ročně. V Krupce proto zásadně přestavěl a rozšířil výrobu, což včetně strojního vybavení představovalo investici ve výši 700 milionů korun. Přestavba byla dokončena loni v prosinci, první bezmasé výrobky z nové výroby se na tuzemský trh dostaly v březnu.

Burgery ze sóji a zeleniny

„Jedná se o největší jednorázovou investici od vstupu Nestlé na český trh (od roku 1992, pozn. red.),“ uvedl projektový manažer Nestlé Milan Soukup pro deník E15. „Představením značky Garden Gourmet v České re-

Pozvolná cesta k bezmasým burgerům

- Popularita bezmasých burgerů v Česku stoupá, o nedávný festival veganských burgerů v pražském Cross Clubu projevilo na Facebooku zájem kolem šestnácti tisíc lidí. Alternativu k masu však zatím nenabízejí české řetězce restaurací s rychlým občerstvením KFC a McDonald's. Ten už přitom prodává veganský burger McVegan ve Finsku, Německu či Švédsku. Řetězec KFC zase loni oznámil, že vyvíjí náhražku za kuřecí maso, která by se měla letos objevit ve Velké Británii a v Irsku.

publice reagujeme na nedostatek alternativ k oblíbeným masovým pokrmům,“ doplnil s tím, že nabídka zahrnuje šest vegetariánských a veganických jídel ze sóji a zeleniny.

Půlmiliardový zisk

Továrna v Krupce, jejíž výstavba stála tři miliardy korun, zahájila výrobu v roce 2007. Tehdy patřila firmě Tivall CZ, tuzemské pobočce stejnojmenné izraelské společnosti. Tivall v současné době patří do skupiny Nestlé, která továrnu stoprocentně vlastní od roku 2017.

Potravinářská společnost v Česku provozuje také olomouckou čokoládovnu Zora a výrobu bonbonů Sfinx v Holešově. Firma Nestlé Česko předloni utržila necelých jedenáct miliard korun a dosáhla zisku téměř 570 milionů korun. Loňské výsledky firma dosud nezveřejnila.

Barbora PÁNKOVÁ

Týden mezi paragrapy

Hysterie kvůli Benešové

Marie Benešová (za ANO) je ministryní spravedlnosti pár dní, už ale čerá vody. V rozhovoru pro deník LN totiž řekla, že zvažuje zrušení vrchních soudů a vrchních zastupitelství. Část veřejnosti, která už podlehl hysterii, že teď prostřednictvím justičních změn nastane peklo na zemi, může říkat: Vidíte, my jsme vám to říkali. Když si ale rozebereme důležité souvislosti, zjistíme, že se nic neděje.

O reorganizaci justiční soustavy se mluví dlouhodobě. A objevují se opravdu různé nápady. Benešová přišla s tím, že by zrušila v pořadí třetí úroveň soustavy. Než propadneme panice, musíme si uvědomit, jak by to mohla udělat. Pravděpodobně ústavním zákonem. Ten bude nutné napsat, vydiskutovat, protlačit Poslaneckou sněmovnou a Senátem, nechat ho podepsat prezidentem a publikovat jej ve Sbírce zákonů.

Vzhledem k tomu, že by taková změna vyžadovala přeskupení sil a změnu stylu práce, nemohla by

být okamžitá. Mezi datem vydání tohoto zákona a jeho účinností by měl být prostor minimálně jednoho roku, možná ještě delší. Taková změna by tak, soudě podle podobných ostře sledovaných posunů, byla prakticky ve hře nejdříve za několik let. Možná za tři roky, spíše ale za pět let či ještě později.

Díky tomuto časovému rozptylu je rovněž jasné, že na kauzu premiéra Andreje Babiše (ANO) spojenou s Čapím hnizdem případné revize systému nedopadnou. To pro jistotu, a pokud bychom nebyli ochotni uvěřit, že takováto změna sama o sobě s živými kauzami nic neudělá.

Strach o Lenku Bradáčovou a Iva Ištvana, kteří stojí v čele obou vrchních státních zastupitelství, je také bezpředmětný. Případný konec jejich úřadů by totiž neznamenal jejich konec osobní. Státními zástupci by dál zůstali a mohli by zamířit třeba na nejvyšší státní zastupitelství. A dál stíhat ty, u kterých by to bylo třeba.

VÍCE INFO.CZ

Jan JANUŠ
redaktor
Info.cz

Krátce

Oprava trati do Lysé vyjde na 1,5 miliardy

Správa železniční dopravní cesty zmodernizuje trať mezi Čelákovicemi a Lysou nad Labem. Součástí projektu za 1,47 miliardy korun je stavba železničního mostu přes Labe nedaleko Čelákovice. Práce začnou v březnu příštího roku.

Prodej nových aut klesl o desetinu

V období od ledna do dubna se v Česku prodalo 82,5 tisíce nových automobilů,

což představuje meziroční pokles o 10,4 procenta. Jen v dubnu prodej klesl o pět procent, jak ukazují data Svazu dovozců automobilů.

Stavba vah na dálnicích se dostala do skluzu

Ministerstvo dopravy má několikaleté zpoždění ve stavbě vah na dálnicích, které mají zabránit poškozování cest přetíženými kamiony. Vyplývá to z prověrky Nejvyššího kontrolního úřadu. Rezort uvedl, že stavba vah je složitá. V nejbližší době budou dokončeny dvě. /čtk/

Trump srazil světové burzy

Vladan GALLISTL

Šanghajská burza se v pondělí propadla o 5,6 procenta, jde o největší ztrátu od února 2016. Okolo tisícovky čínských korporací zažilo pád o deset procent, což je maximální denní limit. Ztrácely ovšem i další kapitálové trhy na celém světě.

Za ztrátami investorů stál nedělní tweet amerického prezidenta Donalda Trumpa, že již tento týden zvýší cla na dovoz čínského zboží v objemu 200 miliard dolarů z deseti na pětadvacet procent. Zároveň pohrozil, že budou brzy uvalena pětadvacetiprocentní cla na zboží v objemu 325 miliard. „Obchodní jednání s Čínou pokračují, ale příliš pomalu, protože se pokouší znovu vyjednat. To ne!“ dodal Trump.

Ještě v pátek si přitom šéf Bílého domu pochvaloval, jak rozhovory pokračují. „Je to tah vyjednat co nejlepší podmínky. Může to být tlak na Čínu,“ komentuje Trumpův krok Jan Pavlík, hlavní makléř J&T Banky.

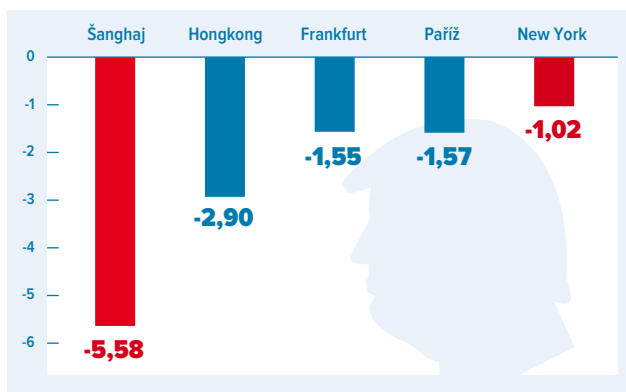
Podle editora The Bear Traps Report Larryho McDonalda při finálních jednáních naslouchá navíc prezident Ro-

Americké společnosti závislé na čínském trhu

firma	podíl příjmů z Číny (v procentech)
Skywork Solutions	83
Wynn Resorts	73
Qualcomm	65
Broadcom	54
Micron	51
Advanced Micro Devices	33
Intel	24
Western Digital	22
Apple	20
Nvidia	20

Pramen: CNBC

Propady vybraných burz (v procentech)

data k 16:30

bertu Lighthizerovi, americkému obchodnímu vyjednávající. A ten zastává tvrdý postoj vůči Číně. „Opět se prosadila tvrdá hra,“ prohlásil McDonald.

Přitvrzení amerických postojů může být zapříčiněno také čínskou taktikou. Američtí představitelé totiž začínají být podle BBC frustrováni z toho, že Čína usiluje o odstoupení z dříve dohodnutých závazků. Podle zdroje CNBC bylo Trumppovo prohlášení o zvýšení cel vzkazem čínskému vicepremiérovi Liou Che, aby nepřijel do USA s dalšími „prázdnými nabídkami“.

Vicepremiér má dorazit do Spojených států ve čtvrtek. Podle listu The Wall Street Journal ale Čína zvažuje, že návštěvu zruší. Není totiž zvyklá jednat pod tlakem hrozeb. Deník South China Morning Post ovšem uvedl, že Liou Che do USA odcestuje, ale návštěvu zkrátí.

Přetahovaná největších ekonomik světa má však velmi nepříznivé dopady nejen na akcie, ale i na komodity. Klesaly ceny ropy, železné rudy nebo mědi. Naopak index VIX známý jako ukazatel strachu v reakci na Trumpa razantně vzrostl. „Vyskočil

o 45 procent na skoro 19. Když došlo k propadům v prosinci, tak byl na hodnotě okolo třiceti,“ upozorňuje Pavlík.

Nervozitě investorů se není co divit. „Má to potenciál změnit pravidla hry,“ uvedl pro agenturu Reuters Nick Twidale, analytik Rakuten Securities Australie.

Eskalace obchodní války by totiž měla brutální dopad na burzy. Mohly by podle investičního стратега společnosti Fichtner Aleše Prandstettera klesnout o více než patnáct procent. Tomuto vývoji ovšem nevěří. „Zatím nemám potřebu prodávat akcie,“ dodává Prandstetter.

**NÁZORY STR. 10
SLEDUJTE E15.CZ**

25

procent mají podle Trumpa nově činit cla na dovoz čínského zboží.

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 6. 5. 2019

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	16,051
Čína	1	3,394
Dánsko	1	3,444
EMU	1	25,715
Chorvatsko	1	3,469
Japonsko	100	20,716
Kanada	1	17,034
Maďarsko	100	7,951
Norsko	1	2,627
Polsko	1	6,004
Rusko	100	35,236
Švédsko	1	2,398
Švýcarsko	1	22,551
Turecko	1	3,814
USA	1	22,962
Velká Británie	1	30,085

Akcie na pražské burze

6. 5. 2019

Název	Kurz [Kč]	Změna
AVAST	93,00	0,00 %
CETV	88,50	-2,85 %
ČEZ	531,50	0,09 %
Erste Bank	879,40	-2,51 %
Kofola	300,00	-0,66 %
KB	867,00	-2,42 %
Moneta	74,45	-1,39 %
O2 CR	250,00	-0,20 %
Pegas	748,00	0,27 %
Philip Mor. ČR	13 760,00	-0,15 %
TATRY	780,00	1,30 %
VIG	622,00	-1,82 %
Celkový objem (v tisících korun)	389 380	

Krátce

Boeing rok tajil problémový software letounů 737 Max

Americký výrobce letadel Boeing věděl o softwarovém problému letounů 737 Max zhruba rok, neinformoval o tom ale ani letecké společnosti, ani regulační orgány. Částečné a nekonzistentní objasnění situace poskytl až po pádu indonéského stroje. Vyplyvá to z nedělního pro-

hlášení společnosti. Boeing nicméně trvá na tom, že tato věc nepředstavuje bezpečnostní riziko.

Kraft Heinz chyboval v účetnictví

Americká potravinářská společnost Kraft Heinz musí přepracovat účetní výkazy za roky 2016 a 2017. Reaguje tak na pochybení několika svých zaměstnanců. Podnik také oznámil, že nebude schopen včas dodat hospodářské výsledky za čtvrtletí, které skončilo v březnu. Příčinou problémů jsou podle sdělení firmy především nesrovnalosti ve vykazování některých nákladů a slev. /čtk/

Američtí hoteloví obři zřuzovali

Realitní investiční skupina Park Hotels & Resorts a společnost Chesapeake Lodging Trust oznámily, že uzavřely konečnou dohodu o fúzi v hodnotě přibližně 2,7 miliardy dolarů, v přepočtu 62 miliard korun. Skupina Park Hotels & Resorts tak do svého portfolia přidá dalších 20 hotelů v USA.

Fúzí vznikne druhá největší investiční společnost do nemovitostí ve Spojených státech. Po sloučení bude mít nová společnost podle odhadů hodnotu zhruba 12 miliard dolarů.

„Vysoce kvalitní složení hotelů Chesapeake urychlí

„**Sloučením firem Park Hotels & Resorts a Chesapeake Lodging Trust vznikne druhá největší investiční společnost do nemovitostí v USA.**

naše strategické cíle, kterými jsou zvyšování kvality našeho portfolia,“ uvedl předseda představenstva a generální ředitel společnosti Park Hotels & Resorts Thomas J. Baltimore.

Portfolio nemovitostí společnosti Park Hotels & Resorts se skládá z 51 prémiových hotelů a resortů - sítě hotelů Hilton, Embassy

či DoubleTree, které mají na americkém trhu více než 30 tisíc pokojů.

Chesapeake Lodging vlastní 20 hotelů - například Hyatt či několik hotelů Hilton a Marriott, které mají celkem 6288 pokojů v osmi státech USA.

VÍCE E15.CZ

Jiří FRYDLEWICZ

AVENGERS ÚTOČÍ NA AVATARA

VYVRCHOLENÍ filmové série o týmu superhrdinů Avengers už předstihlo film Titanic a posunulo se na druhou příčku v historickém žebříčku filmů podle absolutních tržeb za vstupenky. Snímek Avengers: Endgame už při druhém promítacím víkendu vybral po celém světě přibližně 2,19 miliardy dolarů, přes 50 miliard korun. Filmu Avatar, který tabulku globálních tržeb s částkou 2,78 miliardy dolarů vede, trvalo překonání mety dvou miliard dolarů 47 dní.

Akcie, měny & názory

Čínské investiční otazníky

Prezident Miloš Zeman si na své poslední návštěvě Číny postěžoval, že dříve avizovaná záplava mnohamiliardových investic ze země středu do Česka se zatím moc nekoná.

Čísla to vskutku potvrzují. Co se týče toků investic, data za rok 2018 dokonce ukazují odliv zpět do Číny, a to ve výši kolem 15 miliard korun. Pokud jde o celkový dosažený objem investic, dostupná jsou data zatím pouze ke konci roku 2017 a ta říkají, že z Číny pocházely investice za 23 miliard korun.

Lze tedy odhadnout, že během roku 2018 se zhruba polovina čínských investic z Česka zase vypařila. A zbytek, který tady zůstal, nejspíš nepředstavoval ani polovinu procenta celkových zahraničních investic v ČR. Což není mnoho, řekl by klasik.

Českému prezidentovi je třeba přiznat jeden úspěch: povedlo se mu vyvolat v českých médiích dojem, že čínské investice jsou pro českou prosperitu velmi důležité. Nejlepším dokladem jsou vyčítavá slova jeho kritiků ve smyslu

„pane prezidente, kdepak jsou ty čínské miliardy, co jste nám nasliboval?“.

Namíste je ale klást si nejdřív úplně jiné otázky. Jsou skutečně požeňháním investice ze země, v níž nejvyšší šéf obří firmy, která se rozhodla v Česku přece jen alespoň trochu investovat, může zničením beze stop zmizet a náš prezident se musí doptávat, kde a jak vlastně tento manažer skončil? Stojíme o investice ze země, v níž je dělicí čára mezi ekonomickými a geopolitickými motivy mimořádně nejasná? Přinesou nám investice cenné know-how? Posunou čínské investice českou produktivitu výše?

A především: budou k tomuto posunu potřební vzdělání čeští zaměstnanci odměnění vysokými mzdami? Nebo případný příliv čínských peněz následně povede pouze k dalšímu zesílení tolik kritizovaného odlivu dividend do ciziny?

Čínské peníze bychom měli natěšeně vyhlížet až podle toho, jak si odpovíme na tyto otázky.

Michal SKOŘEPA
ekonom
České
spořitelny

IKEA dá ve Francii miliardy do nápadu, který v Praze krachl

Nábytkářský gigant IKEA hodlá v následujících třech letech investovat zhruba 400 milionů eur, v přepočtu 10,3 miliardy korun, ve francouzských městech. V jejich centrech plánuje otevřít své obchody. První ze sítě těchto prodejen byla otevřena v pondělí v Paříži. Oproti klasickým velkým obchodům zaujímá čtvrtinovou plochu.

Švédská firma podobné obchody otevřela v centrech velkých měst i dříve. Jedna

z nich byla zprovozněna i na pražském Václavském náměstí. IKEA Point však letos na konci srpna po necelém roce fungování skončil.

Na rozdíl od zmíněného konceptu, ve kterém si zákazníci mohli pouze navrhovat podobu interiéru, nyní švédský nábytkář sází na plnohodnotné prodejny s přímým prodejem.

Francie představuje pro společnost třetí nejdůležitější trh po Německu a Spojených státech. /fry/ **VÍCE E15.CZ**

Foto: čtk

DVĚ SKŘÍNKY. V troskách letounu SSJ 100 již byly nalezeny dvě černé skříňky se záznamy letových dat a verbální komunikace v pilotní kabině (záběr je převzat z videosnímku).

Vrak letadla vydal své oběti

Ruští záchranáři včera vyprostili z havarovaného letounu Suchoj Superjet 100 (SSJ 100) těla všech obětí nedělní katastrofy na moskevském letišti Šeremeťjevo, při níž zahynulo 41 ze 78 lidí na palubě. Stroj letící do Murmanska se po startu pokusil o nouzové přistání, při němž vzplály motory a shořela zadní část letadla.

Příčiny katastrofy stále nejsou jasné, hlavní vyšetřovací verzi je podle ruských médií úder blesku ve výšce dvou kilometrů nad zemí. Vyloučeno prý není ani selhání techniky nebo „nedostatečná kvalifikace pilotů, dispečerů či technického personálu“.

Mluvčí českého ministerstva zahraničí Michal Bucháček řekl, že mezi oběťmi nejsou čeští občané. Velvyslanectví USA v Moskvě potvrdilo, že mezi oběťmi je i občan USA.

List Kommersant píše, že havarovaný stroj byl prakticky nový, Aeroflot ho od ruského výrobce získal předloni. Letoun byl využíván na regionálních tratích. Lety strojů SSJ 100 úřady nezastavily, podle ministra dopravy Jevgenije Ditricha to není nutné.

Superjet se snaží být konkurentem letadel bra-

zilské společnosti Embraer a kanadské Bombardier. Letadlo bylo vyvinuto ve spolupráci s italským výrobcem Finmeccanica a je prvním letadlem pro osobní dopravu vyrobeným v Rusku od rozpadu SSSR. Ruské regionální

aerolinky Jamal, jež provozují 15 letadel SSJ 100, se po katastrofě na Šeremeťjevu zřekly plánu v létě zakoupit dalších deset těchto strojů. Akcie Aeroflotu ztratily včera ráno na moskevské burze téměř tři procenta. /čtk/

Havárie ruského letadla

Na hranici Izraele s Gazou nastal klid

Na hranicích palestinského Pásmu Gazy a Izraele panuje od včerejšího rána klid zbraní, který ukončil dva dny intenzivních bojů mezi izraelskou armádou a palestinským radikálním hnutím Hamas. Některé zprávy hovoří o příměří, ač je žádná ze stran oficiálně nepotvrdila a obě uvedly, že jsou připraveny v bojích pokračovat. Víkendová konfrontace si vyžádala přes tři desítky obětí, většinou Palestinců.

O možné dohodě o příměří svědčí to, že Izrael ráno zrušil bezpečnostní opatření na jihu země, zavedená kvůli víkendovým bojům. Izraelský kabinet se obvykle k dohodám o příměří s Hamasem veřejně nevyjadřuje, protože toto hnutí, které vládne v Gaze přes deset let a s nímž Izraelci vedli už několik válek, označuje za teroristickou organizaci.

„V posledních dvou dnech jsme silně udeřili na Hamas a Islámský džihád, zasáhli jsme 350 cílů a zničili infrastrukturu teroristů. Přesto kampaň neskončila... připra-

vujeme se na pokračování,“ uvedl izraelský premiér Benjamin Netanjahu, který si krátce po neoficiálních zprávách o dohodě o příměří vysloužil kritiku od opozice i z vlastních řad. Podle některých poslanců příměří jen posílí teroristy.

Netanjahuovo prohlášení o silném úderu na Hamas

Hnutí odporu zastrašilo Netanjahuovu armádu. Toto kolo bojů skončilo, konflikt však nikoli, uvedl mluvčí Hamasu abú Zuhrí.

označil za „směšné“ mluvčí této organizace Samí abú Zuhrí. „Hnutí odporu zastrašilo Netanjahuovu armádu. Náš vzkaz zní: toto kolo bojů skončilo, konflikt však nikoli, dokud nezískáme zpět svá práva,“ reagoval. Hamas podle Zuhrího neustane v úsilí získat zpět Izraelem obsazená území. /čtk/

Krátce

Slováci kritizují Kurze kvůli Mochovcům

Slovenský premiér Peter Pellegrini kritizoval rakouského kancléře Sebastiana Kurze za víkendové vyjádření, že chce zabránit dostavbě dalších bloků jaderné elektrárny Mochovce. „Nemyslím, že je správné, aby představitel jiné země oznamoval, že udělá vše pro to, aby se zastavila investice za jejími hranicemi,“ řekl.

Meghan porodila syna

Osmým právnučetem britské královny Alžběty II. a prvním dítětem prince Harryho a jeho manželky Meghan je chlapec. Bývalá

americká herečka jej přivedla na svět včera kolem půl šesté ráno britského času. „Jejich královské výsosti vévoda a vévodkyně ze Sussexu jsou přešťastní, že mohou oznámit narození dítěte,“ hlásil královský pár na svém instagramovém účtu.

Maturity v Polsku byly ohroženy poplachy

Sotva v Polsku zažehnali riziko, že se letošní maturity neuskuteční kvůli stávce učitelů, musely včera desítky škol maturitní zkoušení odložit kvůli ohlášeným bombám. Ve všech případech se poplach ukázal planým a studenti mohli zkoušky se zpožděním zahájit. /čtk/

PESTRÁ KOLUMBIE

NA VLASTNÍ KŮŽI

**PRÁVĚ
V PRODEJI**

Časopis koupíte i na www.ikiosek.cz/lideazeme

Tvář dne

Foto Reuters

„
Jsem nadšený, že mohu oznámit, že Meghan a mně se narodil zdravý kluk. Je to nejúžasnější zkušenost, jakou si dovedu představit, řekl britský princ Harry.

STR. 8

Komentář

Trumpova strašidelná vášně

Vida, stačí dva tweety a světové trhy se kymácejí. Alespoň to umí americký prezident Donald Trump. V neděli na Twitteru pohrozil Číně dalšími cly a v pondělí padaly akcie i měny. Celosvětově. V Evropě zaplakali zvláště akcionáři automobilů. A může být jen otázkou několika dní, než další tweet přiměje české ministerstvo financí, aby dále směrem dolů přepsalo svůj odhad letošního růstu ekonomiky.

Peking zjevně s Trumpovou nedělní změnou nálady nepočítal. V Číně si zrovna balila kufry delegace mířící do Washingtonu k dalšímu kolu jednání, jejichž cílem má být smír v obchodní válce. V pondělí zaskočení soudruzi ladili další postup, přičemž prosakovaly zprávy, že zvažovali, že do USA na truc nepoletí. To už by mělo blízko ke krachu několikaměsíčních jednání a toho se trhy děsí nejvíce.

Zatím se mohou uklidňovat domněnkou, že tweety jsou jen součástí vyjednávání. Trh

je zatím většinou přesvědčen, že jde o taktiku, jak Peking přimět k posledním ústupkům před podpisem dohody. Nabízí se také hypotéza, že Trump chce docílit toho, aby Číňané zatlačili na KLDŘ. V sobotu vyšlo najevo, že tamní vůdce opět podnikl několik raketových testů. A pokud na něj nyní platí vůbec nějaké slovo, je

„
Zatím se trhy mohou uklidňovat, že jde jen o součást vyjednávací taktiky.

to slovo čínské. Skutečnost, že „Raketák“ si opět hraje s raketami, kazí šéfovi Bílého domu pečlivě pěstovanou image světového mírotvorce.

V pondělí ještě nebylo úplně jasné, zda se Číňané do Washingtonu vydají, nicméně převažovaly signály že ano. Trhům se uleví, že jednání nekrachují. Zpozornět by ale měla Evropa. Trump se už dříve vyznal, že cla „miluje“. Pokud se nyní

Číňané podvolí, Trumpova láska bude ještě vášnivější. A málokde se tohoto citu děsí tolik jako v ústředích německých automobilek. Trump si může říci, že když platí vyhrožování na Číňany, bude tím spíše platit na Evropu.

Americký prezident má od února na stole zprávu ministerstva obchodu. Podle ní by měl zhruba do 19. května rozhodnout - o ničem menším než právě o clech na zboží z EU, zejména na německá auta, která jej dráždí. Česko spolu s Německem, Maďarskem či Slovenskem bude muset v případě zavedení cel výrazně snížit odhad růstu své ekonomiky.

Vskutku - jediný Trumpův tweet může ubrat české ekonomice desetiny procenta růstu. Za takové situace se mimo jiné nabízí otázka, zda je taktické zrovna nyní zavádět digitální daň na americké internetové obry. Vynese jednotky miliard korun - úplně nic proti výnosům tuzemského autopřemyslu. A Trumpa si jí jistě nenakloníme.

Lukáš KOVANDA
hlavní ekonom společnosti Czech Fund

Kresba: Břetislav Kovarik
INZERCE

ŠKODA SCALA RS

**BUDE TO
HYBRID?**

**Auto
TIP**

MEMBER OF **Auto
BILD** GROUP

PRÁVĚ V PRODEJI

Pravidla náhrady mzdy za neschopenku se mění

Petr GOLA

V případě pracovní neschopnosti náleží zaměstnanci v pracovní neschopnosti nemocenská, ale až od 15. kalendářního dne. V prvních dvou týdnech tak zaměstnavatel vyplácí náhradu mzdy.

Zaměstnanci mají aktuálně nárok na náhradu mzdy od čtvrtého dne pracovní neschopnosti. V prvních třech dnech jsou bez peněz. Od 1. července 2019 dochází ke zrušení karenční doby a náhrada mzdy bude náležet již od prvního dne pracovní neschopnosti.

Náhradu vyplácí zaměstnavatel

Nemocenská je dávkou nemocenského pojištění, náhradu mzdy v prvních 14 dnech pracovní neschopnosti však vyplácí zaměstnavatel. Nárok na náhradu mzdy mají zaměstnanci, kteří jsou účastní na nemocenském pojištění. Například při práci na dohodu o provedení práce s hrubou odměnou deset tisíc korun a méně nárok na náhradu mzdy nevzniká.

Foto: dtk

Například

- Při průměrném hodinovém výdělku 300 korun činí redukovaný průměrný hodinový výdělek 233,064 koruny (z první redukční hranice se počítá 171,675 koruny, ze druhé redukční hranice 57,228 koruny a ze třetí redukční hranice 4,161 koruny). Hodinová náhrada mzdy následně činí 60 procent z redukovaného průměrného hodinového výdělku.
- Z průměrného hodinového výdělku 300 korun je hodinová náhrada mzdy 140 korun (233,064 koruny × 60 procent).

Náhrada mzdy náleží pouze za hodiny, které by zaměstnanec odpracoval, pokud by nebyl nemocný. Určitou kompenzací pro zaměstnavatele z důvodu zavedení proplácení i prvních tří dnů nemoci je snížení sociálního pojištění placeného zaměstnavatelem z 25 procent na 24,8 procenta právě od 1. července 2019.

OSVČ nemají na náhradu nárok

Náhradu mzdy mohou pobírat pouze zaměstnanci. OSVČ náhradu mzdy nepobírají. V případě pracovní neschopnosti mají OSVČ nárok až na výplatu nemocenské, a to pouze za předpokladu, že si platí dobrovolné nemocenské pojištění. Většina OSVČ si v praxi dobrovolné nemo-

censké pojištění neplatí, a proto jsou OSVČ v případě pracovní neschopnosti bez finančního zajištění.

Po skončení zaměstnání se náhrada mzdy nevyplácí. Náhrada mzdy náleží pouze během trvání zaměstnání. Nemocenská tedy může být po skončení pracovního poměru vyplácena, náhrada mzdy nikoliv. Pro nárok na nemocenskou je

Určitou kompenzací pro zaměstnavatele z důvodu zavedení proplácení i prvních tří dnů nemoci je snížení sociálního pojištění placeného zaměstnavatelem z 25 procent na 24,8 procenta právě od 1. července 2019.

navíc legislativou stanovena sedmidenní ochranná lhůta po skončení zaměstnání.

Redukce při výpočtu

Náhradu mzdy nemají všichni zaměstnanci stejnou, záleží na výši průměrného hodinového výdělku. Při výpočtu náhrady dochází k redukci. V první redukční hranici (v roce 2019 do 190,75 koruny) se započítává z 90 procent, ve druhé (od 190,75 koruny do 286,13) ze 60 procent a ve třetí (od 286,13 koruny do 572,25) se redukuje ze 30 procent. K částce nad 572,25 koruny se nepřihlíží.

Minimální a maximální kompenzace

V roce 2019 činí minimální hodinová mzda 79,80 koruny. Hodinová náhrada mzdy u průměrného hodinového výdělku právě v částce 79,80 koruny dosahuje dle legislativy roku 2019 částku 44 korun. Na maximální hodinovou náhradu mzdy v částce 189 korun dosáhnou zaměstnanci mající průměrný hodinový výdělek 573 korun a více. S rostoucí průměrnou hodinovou mzdou tedy klesá hodinový náhradový poměr.

Jak luštit vyúčtování za teplo, vodu nebo plyn

Foto Shutterstock

Měsíčně nebo čtvrtletně posílají domácnosti zálohy za teplo či vodu a většinou jednou za rok dostanou vyúčtování. To nemusí vždy sedět. Kam se obrátit, pokud chce zákazník podat reklamaci?

Teplo a voda, elektřina pro osvětlení společných prostor v bytovém domě, poplatky za svoz odpadu nebo odvádění odpadních vod. Nákladů spojených s bydlením není zrovna málo. Zpravidla se platí zálohově a pak se vyúčtovávají podle skutečné spotřeby. Výsledkem je přeplatek nebo nedoplatek.

Do konce dubna mělo být jasno

Zúčtovací období bývá většinou 12 měsíců. Poskytovatel služby má povinnost

vyúčtování doručit co nejdříve, nejpozději však do čtyř měsíců po skončení zúčtovacího období. „Toto období bývá většinou od ledna do prosince, proto do konce dubna může příjemce služeb očekávat verdikt,“ konstatuje Lukáš Zelený, vedoucí právního oddělení dTestu. Mezi nejčastější poskytovatele služeb patří dodavatel elektřiny nebo plynu, společenství vlastníků bytových jednotek, družstvo nebo pronajímatel bytu, pokud jde o nájemní bydlení.

Právě nájemní bydlení má řadu specifik a jedním z nich jsou i poplatky za služby – v nájemní smlouvě by mělo být stanoveno, jaké služby bude pronajímatel zajišťovat. „Roli pochopitelně hraje i vybavení bytu. Když je v bytě plynový kotel, je

na dohodě mezi pronajímatelem a nájemcem, kdo z nich uzavře smlouvu o dodávkách plynu. Záleží

i na době trvání nájmu,“ dodává Lukáš Zelený s tím, že u nájmu na dobu neurčitou nebo na několik let je výhodnější, když smlouvu s dodavatelem energií uzavře přímo nájemce. U nájmu trvajících jen několik málo měsíců se to s ohledem na administrativní zátěž nemusí vyplatit.

Reklamacie služeb do 30 dnů

Jakmile přijde vyúčtování za služby, má nájemce právo nahlédnout do podkladů k vyúčtování a má právo si vyžádat doložení nákladů na jednotlivé služby a požadovat vysvětlení, jakým způsobem byly rozúčtovány a jak byly stanoveny nové zálohy na služby. „Do 30 dnů ode dne doručení vyúčtová-

ní může spotřebitel podat námitky. Poskytovatel služeb má na vyřízení reklamace rovněž 30 dnů,“ uvádí Lukáš Zelený.

Pokud by se vyúčtování služeb nebo vyřízení reklamace zpozdilo, spotřebitel může požadovat po společnosti zaplacení pokuty, a to ve výši až 50 korun za každý den zpoždění. Na pokutu nevzniká ale nárok, pokud například sám pronajímatel získal vyúčtování služeb pozdě, a tak je nemohl včas předložit nájemníkovi.

Pokuty pro dodavatele

Trochu jiná je pak situace u dodávek plynu a elektřiny, protože reklamace vyúčtování se řídí obchodními podmínkami, jež jsou součástí smlouvy s dodavatelem. K vyúčtování bývá většinou přiložena i informace, jak při reklamaci postupovat, případně lze dohledat na webech společnosti. Reklamaci je sice možné podat i po telefonu, ale písemná forma je lepší, protože spotřebitel má v ruce důkaz (třeba poštovní doručenkou), že dopis skutečně odeslal.

Dodavatel musí reklamaci vyřídit do 15 kalendářních dnů ode dne jejího doručení. A pokud ji uzná, je povinen rozdíl v platbách vyrovnat do 30 kalendářních dnů. Pokud lhůty nedodrží, vystavuje se pokutám. Odběratel má v případě elektřiny nárok na 600 korun za každý den prodlení (maximálně 24 tisíc korun), v případě plynu je to 750 korun (nejvíce 7500 korun).

Pokud dodavatel na reklamaci nereaguje, což není na energetickém trhu za tak výjimečné, může se spotřebitel obrátit na Energetický regulační úřad. „Kolegové z oddělení ochrany spotřebitele navrhnou co nejefektivnější individuální řešení. V první řadě se zaměří na smířící řešení problému, pouze malá část z celkového počtu podnětů pokračuje podáním na mimosoudní řešení sporu,“ dodává tiskový mluvčí Michal Kebort.

Jana PONCAROVÁ

50

korun pokuty může spotřebitel žádat za každý den zpoždění vyúčtování či vyřízení reklamace.

Cigarety jednou zmizí, trh změní inovace a alternativy

Umíte si představit, že klasické cigarety nebudou v budoucnosti existovat? Pro někoho překvapivou odpověď nabízí **Andrea Gontkovičová**, ředitelka inovací a rozvoje pro střední Evropu tabákové společnosti **Philip Morris ČR**. „Ve 21. století už skutečně nikdo kouřit nemusí, protože existují alternativy,“ dodává v rozhovoru pro E15.

Foto PMI

Vaše společnost je v povědomí mnoha lidí zaškatulkovaná jako tabáková firma, ale v posledních letech se stále více věnujete inovacím, které jsou spojené s moderními technologiemi. Jak moc se tím mění strategie Philip Morris International?

Změna a transformace, kterou ve Philip Morris procházíme, jsou zásadní. Nastoupili jsme cestu, která je jednosměrná. Už z ní není návratu.

Skutečně si myslíte, že už se to nezmění?

Jsem o tom přesvědčená. Může to být pro někoho paradoxní, ale my

sami si vypouštíme jeden bazén našeho podnikání. Známe problémy, ale současně i řešení, které nás ke změně vedly. Náš nový byznysový model se jmenuje „budoucnost bez kouře“.

Co si máme pod tím konkrétně představit?

Vývoj alternativ, například IQOS či dalších platform, na kterých dál intenzivně pracujeme.

Podle dostupných údajů jste od roku 2008 investovali více než šest miliard dolarů do výzkumu a vývoje

a zaměstnáváte i přes čtyři sta vědců, inženýrů a techniků, kteří se tomu věnují. Hledají něco, co si v současnosti možná ani neumíme představit?

Objevujeme nová řešení, která souvisejí s problémy s kouřením. Věnujeme se nalézání alternativ již přes deset let a slouží nám k tomu i vědecké a výzkumné centrum Cube ve švýcarském Neuchâtelu. Před časem jsme si ani my, ani odborná veřejnost neuměli představit, že s námi na problémech s kouřením budou tak úzce spolupracovat i lékaři, chemici, experti na biologii či designéři. Protože tabák v klasic-

ké cigaretě hoří a při tom se vylučují i škodlivé látky, hledáme pro spotřebitele řešení, které by jeho potřeby naplnilo způsobem, který bude zaručeně méně škodlivý.

Kam až může vývoj v tomto směru zajít?

Náš IQOS je sice daleko méně škodlivý, oproti klasickým cigaretám produkuje o 95 procent méně škodlivých látek a představuje tedy nižší riziko pro zdraví než cigarety. Ale upozorňujeme, že není bez rizika. Obsahuje totiž návykový nikotin. Ten je pro některé skupiny lidí poměrně nebezpečný, například pro

mladistvé, těhotné ženy, kardiaky a podobně.

André Calantzopoulos, CEO Philip Morris International, přišel se sloganem „budoucnost bez kouře“. Znamená to, že klasickým cigaretám, jak je známe dnes, jednou odzvoní?
Věřím tomu. Je přirozené, že v 21. století se všechno posouvá k tomu, aby si člověk mohl vybrat lepší a jiné možnosti.

Je podle vás možné, že by regulátor, potažmo stát, v budoucnosti klasické cigarety zakázal?

Umím si představit, že jednou může dojít i k úplnému zákazu klasických cigaret.

Vy jako zástupkyně tabákové společnosti připouštíte, že by se mohly zakázat cigarety? Nemíto postavené na hlavu?

Není. Pokud bude na trhu dostatečně velké množství alternativ s prokazatelně nižším rizikem, tak takový krok je představitelný. Nevím, kdy by se tak mohlo stát, ale myslím si, že výhledově to může přijít.

Je pravda, že mnoho věcí se radikálně a rychle změnilo. Například mobily, počítače, internet, možná to nastane i v případě cigaret. Jak se dál změni možnosti pro kuřáky?
IQOS je na trhu několik let, ale pořád je předmětem vědy, výzkumu i vývoje. Máme i další tři platformy. Lidé mají u toho různá přání, taky chodíme každý v jiných šatech. V inovacích jsme v našem oboru na světové špičce, to je nepochybné. Vlastníme k tomu přes 4600 patentů, to o mnohém vypovídá.

Na cigaretách se přitom dlouho nic neměnilo, zásadní byl v minulosti především vznik stroje výroby a přidání filtru, pak už nic zásadního. Jak je proto dnešní změna klíčová?
Jsem bytostně přesvědčena, že je naprosto zásadní. Taková změna se děje jednou za sto let. Alternativy mění život nejenom kuřákům, ale i nekuřákům. Například v České republice to probíhá velmi úspěšně, protože ke konci minulého roku jsme měli zaregistrovaných 225 tisíc uživatelů IQOS. Podle našich zjištění u něj zůstane kolem 80 procent lidí.

Říká se, že cigarety se neprodávají, jen se kupují. Mění se i celá filozofie prodeje?

”

Transformace, kterou ve Philip Morris procházíme, jsou zásadní. Nastoupili jsme cestu, která je jednosměrná. Už z ní není návratu.

Ano. U cigaret nedostanete tak podrobné informace od prodejce o výrobku. U alternativy se vede se zákazníkem diskuze o motivaci změny. Zařízení můžete také v případě problémů vyměnit, přivezou vám ho například domů, je to jiný způsob prodeje i jiný servis a služby. U klasických cigaret nic takového neexistuje. A my nechceme, aby se někdo vracel ke kouření cigaret. Důvodů je hodně, například zdravotních.

Na rozdíl od alkoholu tabákové výrobky kromě prodejních míst nesmějí mít žádnou reklamu. Doba celosvětově slavné reklamy Marlboro s kovbojem je pryč. Může se i v tomto směru pak něco změnit?
To netuším. Nepožadujeme v tomto směru nějaké změny. Něco jiného je reklama a něco jiného právo spotřebitele na co nejlepší informace. Pro

ANDREA GONTKOVIČOVÁ (45)

Vystudovala filozofii a ve firmě Philip Morris pracuje na různých pozicích už od roku 1997. Kromě jiného byla od roku 2012 ředitelkou vnějších vztahů pro EU ve Philip Morris International ve Švýcarsku, načež od roku 2016 přešla na pozici ředitelky pro komercializaci produktů RRP - produktů se sníženým rizikem. V září 2018 se stala ve Philip Morris ČR ředitelkou Commercial Development pro Českou republiku, Slovensko a Maďarsko. Je vdaná, má dvě děti a jejím koníčkem je sportování.

budoucnost je to důležité, zejména při rozšiřování nejrůznějších alternativ - aby se každý mohl rozhodnout na základě dostatečných informací.

Jak na tento stav reagují zaměstnavatelé? Přece kdyby někdo nechodil na kuřácké pauzy a mohl na pracovišti použít něco jiného, tak to ušetří čas a produktivita práce vzroste.

Zaznamenali jsme v tomto směru zájem na několika úrovních. Kromě efektivit to může zásadně ovlivnit i bezpečnost práce. Naše alternativa totiž nehoří. To je dost podstatné. Některé firmy chtějí tyto možnosti poskytnout zaměstnancům jako benefity.

Nemyslíte, že by to byl zlom, kdyby tabákové společnosti spolupracovaly s jinými firmami na tom, aby se někdo zbavil kouření cigaret?

Určitě. Už se to dokonce děje i v České republice. Například Škoda Auto má dlouhodobý odvykací program na kouření. Pokud někdo nechce přestat, mohl by zkusit právě nějakou alternativu. Už se to zkouší i tady.

V polovině května budete kandidovat do představenstva Svazu průmyslu a dopravy. Pokud byste byla zvolena, bylo by to poprvé, co by tam seděl zástupce tabákového průmyslu. Co vás k podobnému kroku vede?

Jsem dlouholetým členem Svazu průmyslu a dopravy, proto ta myšlenka není nijak nová. Navíc vnímáme svaz jako velmi silný hlas průmyslu v Česku, který zastupuje malé, střední i velké firmy. Chceme v něm nabídnout moje znalosti i znalosti naší velké korporace, která má sice dlouhou tradici, ale současně se rozhodla pro zásadní změnu. Mohla by to být inspirace, předání zkušeností a nabídka na pomoc ostatním, které nějaká hluboká transformace čeká. Trh je nekompromisní, kdo nedrží krok a nezmění se, může zahynout.

Pokud byste byla zvolena, co konkrétně pak ve Svazu průmyslu a dopravy chcete dělat?

Jednak se zasadit o lepší evropskou legislativu, mému srdci jsou velmi blízké také inovace a chtěli bychom zlepšit podnikatelské prostředí u nás.

Co by se v Česku mělo změnit, aby se podnikatelské prostředí zlepšilo?

Chce to ještě větší transparentnost a předvídatelnost v oblasti daní, v oblasti minimální mzdy či při odvodech. Lépe se podniká v prostředí, ve kterém by se dal nastavit například tříletý daňový plán. Pak se umíme lépe přizpůsobit, na rozdíl od rychlých a nečekaných změn. Kdyby to tak bylo, je to „win-win“ jak pro regulátora, tak pro firmy. To bych chtěla prosazovat.

Nebude na překážku, že jste obrovská nadnárodní korporace?

My ale jen v Kutné Hoře zaměstnáváme téměř 900 lidí. Pracují tam celé generace rodin z regionu, to je dlouhodobá a neocenitelná domácí zkušenost. Dále máme subdodavatele, přes které zaměstnáváme dalších

”

Chtěla bych se zasadit o lepší evropskou legislativu, mému srdci jsou velmi blízké také inovace a chtěli bychom zlepšit podnikatelské prostředí u nás.

3400 lidí. Patříme tak mezi velké zaměstnavatele v České republice. Takže náš pohled není jenom pohledem nadnárodního korporátu, ale i tradičního a osvědčeného českého výrobce.

Vy kouříte?
Ne.

Co byste tedy jako zástupkyně známé tabákové společnosti poradila kuřákům, kteří chtějí svoji závislost řešit?

Pokud nekouříš, nezačíněj. Pokud kouříš, tak i moje děti vědí, že kouření je škodlivé a spojují se s ním mnohá rizika, nejlepší je proto přestat. Když nemůžeš přestat nebo nechceš přestat, určitě přejdi na alternativy, které jsou méně škodlivé. Ve 21. století už skutečně nikdo kouřit nemusí.

Viliam BUCHERT
spolupracovník redakce

Foto dne

Foto: čtk

PRVNÍ NÁZNAK LÉTA. Muž oblečen v zeleném a ozdoben listím je jedním z účastníků čtyřdenních slavností zvaných Jack In The Green v britském Hastingsu. Svátek s nynějším recesistickým nádechem, jehož součástí je i průvod mnoha obdobně zelených bizarních masek, má kořeny ve středověku a býval první připomínkou nadcházejícího léta.

Výročí týdne

Eva Perónová – nejmocnější žena Argentiny

Eva Maria Duarte již jako malá snila o tom, že bude slavnou herečkou. Nakonec se jí povedlo být ještě slavnější. Eva Perónová nazývaná Evita, manželka argentinského prezidenta Juana Dominga Peróna a v letech 1946 až 1952 nejmocnější první dáma Argentiny, se narodila přesně před sto lety, 7. května 1919.

O tom, v jak nuzných poměrech vyrůstala, svědčí nejlépe fakt, že ani není přesně známo místo narození. Jisté je, že se narodila svobodné matce a otec jí nedal kromě svého

příjmení nic. Snít o slávě v boji o každodenní chléb je asi přirozené. V 15 letech se proto vydala do hlavního města tuto vizi zhmotnit. Začátky nebyly snadné, ale nakonec se jí podařilo stát úspěšnou rozhlasovou herečkou.

Ve 24 letech potkala na dobročinné akci tehdejšího ministra práce Juana Peróna. Byla to láska na první pohled. Večírek opustili spolu a za pár dní se k padesátiletému vdovci nastěhovala.

Perón byl považován za vůdce celé vlády, který měl vliv

i na obsazení prezidentského úřadu. Eva i proto záhy založila a řídila odbory rozhlasových účinkujících, jediné povolené v Argentině. Zlom nastal, když se z milenců stali manželé

a Perón se úspěšně ucházel o post prezidenta.

Eva našla svou vysněnou roli. Všechny úřady, ministerstva, státní i soukromé podniky byly nuceny financovat nadaci nesoucí její jméno, která si vytkla za cíl boj s chudobou. Nadace tak disponovala stovkami milionů dolarů, které pak Eva v podobě potravin, ošacení, hraček, školních pomůcek, ale i nových škol, nemocnic nebo sociálních bytů rozvážela po celé zemi.

Stala se doslova miláčkem národa zastihujícím svou po-

pularitou samotného manžela. Další kariéru však zabrzдила rakovina. Nepomohla ani tehdejší novinka, chemoterapie, kterou podstoupila jako vůbec první pacient v Argentině.

Když bylo večer oznámeno její úmrtí, život v zemi se doslova zastavil. Ač nezastávala žádnou oficiální funkci, byl jí vypraven státní pohřeb, kterého se zúčastnily tři miliony lidí. Nejmocnější žena v historii země, jejíž osud se stal námětem i slavného muzikálu a filmu, zemřela v pouhých 33 letech. /mecl